

[Indenrigsministeren]

Jeg kan godt forstå bemærkningen om, at udtrykket »frivillig værnepligt« er lidt tvivlsomt. Om det er muligt at finde et andet udtryk, der er lidt mere i overensstemmelse med den principielle værnepligt, vi har her i Danmark, skal jeg ikke kunne sige. Det kan måske nok være svært, for udtrykket har været brugt temmelig længe og er blevet ganske udmærket forstået i det daglige.

Man har spurgt mig, om det, der står i bemærkningerne om den fremtidige ordning på Bornholm, betyder, at man administrativt kan forandre den ordning. Dertil må jeg sige: ja, det betyder det, men det er selvfølgelig et spørgsmål, jeg meget gerne vil diskutere i udvalget. Der er en speciel, skræddersyet sessionsordning på Bornholm, som er temmelig billig og er ganske hensigtsmæssig. Det er derfor for mig at se simpelt hen en rent saglig vurdering, om den skal fortsætte eller den ikke skal fortsætte. Men jeg vil i udvalget meget gerne redegøre for ordningen, så vi kan diskutere, om den skal bevares – om det skal lovfæstes, at den skal bevares – eller om man skal åbne en mulighed for en eventuel mindre omlægning, som måtte blive resultatet af styrelsens overvejelser og indstilling til ministeriet; det er ikke for mig på nogen måde noget kardinalpunkt. Der er nemlig ikke tale om, at man på Bornholm har et egentligt sessionskontor eller egentligt udskrivningskontor. Det er en skræddersyet ordning, der er meget lempelig og hensigtsmæssig i øvrigt, men som måske kan gøres mindst lige så hensigtsmæssig under en lidt anden ordning. Der er altså eksempelvis ikke tale om, at der på Bornholm administrativt vil blive nedlagt nogen arbejdspladser. Men det vil jeg alt sammen forklare nærmere i udvalget.

Der er rimeligt nok rejst en række spørgsmål, som ligger en lille smule i udkanten af selve lovforslaget. Man har f. eks. spurgt, om ikke frinummerordningen kunne afskaffes og erstattes af en ordning, der, som det blev sagt af hr. Arentoft, var mere rimelig. Hr. Arentoft sagde, at det, at man har frinummerordningen, betyder, at nogle skal aftjene deres værnepligt, som meget nødvendig vil, men som på den anden side ikke vil undslå sig helt, medens andre, som måske gerne vil aftjene deres værnepligt, til gengæld trækker frinummer. Så foreslår hr. Arentoft, at man eksempelvis i stedet for kunne være strengere i sin vurdering af de værnepligtiges fysiske og øv-

rige tilstand og på den måde nedskære det antal, der bliver værnepligtige, til det antal, man har behov for.

Jeg kan ikke se, at det løser den principielle problematik. Det vil stadig være sådan, at der er nogle, som skal aftjene deres værnepligt, som ikke ret gerne vil, og omvendt vil der være nogle, som i og for sig er udmærket i stand til det ved den vanlige vurdering af egnetheden, som bliver afskåret fra det. Jeg kan altså ikke se, at den vilkårlighed, som hr. Arentoft var betænkelig ved – og det er jo en vilkårlighed, der sker, når man trækker lod om nogle ting – bliver anderledes ved den anden ordning, og jeg kunne forestille mig, at det psykologisk ville være en noget uheldig fremgangsmåde, hvis man ændrede reglerne på den måde.

Det spørgsmål, hr. Dræbye rejser, nemlig om det stadig væk er rimeligt, at man har kommunalbestyrelsesmedlemmer eller amtsrådsmedlemmer med ved sessionen, hører til de ting, der har været overvejet meget nøje; mange gange har det været vendt. Skal man se det fra kommunalbestyrelsesmedlemmernes synspunkt, er jeg ikke i tvivl om, at de fleste af dem vil sige, det er en opgave, vi egentlig gerne vil være fri for, for den ligger klart i udkanten af vores naturlige arbejdsområde som kommunalbestyrelsesmedlemmer. Men på den anden side tror jeg, det er en god ting i befolkningens øjne, at der er kommunalbestyrelsesmedlemmer eller amtsrådsmedlemmer som medvirkende ved sessionen. Jeg har personlig den erfaring, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne møder meget flittigt ved sessionerne, og at man altid finder ud af at skaffe en anden, hvis et kommunalbestyrelsesmedlem af praktiske grunde ikke kan komme. Jeg tror, man tager den forpligtelse, man har til at medvirke ved sessionerne, alvorligt, og jeg tror egentlig, den både over for befolkningen og de værnepligtige er god at have; den er med til at styrke ordningen. Hvis der ikke kan sættes noget andet ind, der har samme virkning, vil jeg derfor være betænkelig ved at gå ind for et forslag om, at kommunalbestyrelsesmedlemmer ikke længere skal medvirke ved sessionen.

Jeg har ikke lyst til i dag i alt fald at gøre kommentarer til andre spørgsmål, der er blevet rejst. Hr. Kurt Hansen spørger, om man kan udvide mulighederne for udsættelse eller